

**Міністерство освіти і науки України**  
**Департамент професійної освіти**

- ▶ Державні стандарти професійної освіти на основі компетентнісного підходу

## **Актуальність модернізації ДСПТО**

В умовах динамічних ринкових відносин актуалізується потреба в якісному трудовому потенціалі, здатному успішно конкурувати на ринку праці та задовольняти сучасні вимоги роботодавців. Це, в свою чергу, потребує модернізації системи професійно-технічної освіти, перегляду структури й змісту Державних стандартів професійно-технічної освіти з конкретних професій, оновлення нормативно-правової бази.

## **Нормативно-правове забезпечення створення ДСПТО на основі компетентнісного підходу**

Створення ДСПТО на основі компетентнісного підходу базується на Конституції України та нормативно-правових актах, а саме: Закони України «Про професійний розвиток працівників», «Про зайнятість населення», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності», постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. №1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», постанова Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 р. № 373 «Про затвердження Порядку розроблення та затвердження професійних стандартів», розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 1077 «Про затвердження Плану заходів із впровадження Національної рамки кваліфікацій на 2016-2020 роки», розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2017 р. № 275-р «Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік»

# Мета розроблення ДСПТО на основі компетентнісного підходу

- ▶ реалізація єдиної державної політики у сфері професійно-технічної освіти;
- ▶ забезпечення у всіх регіонах і в різних галузях економіки еквівалентності професійно-технічної освіти й визнання кваліфікацій та документів про професійно-технічну освіту;
- ▶ формування єдиного освітнього простору в Україні;
- ▶ усунення відмінностей у змісті підготовки конкурентоспроможних на ринку праці кваліфікованих робітників/молодших спеціалістів та в термінології, що використовується у професійно-технічній освіті;
- ▶ забезпечення належної підготовки кваліфікованих робітників/молодших спеціалістів усіх кваліфікаційних рівнів, формування активної життєвої позиції особистості, здатної орієнтуватися в сучасних соціально-економічних змінах;
- ▶ створення нормативної бази для функціонування Національної системи кваліфікацій та Національної рамки кваліфікацій;
- ▶ упровадження у навчально-виробничий процес професійно-технічних навчальних закладів (далі – ПТНЗ) навчальних планів і програм на основі компетентнісного підходу.

# Об'єкти ДСПТО

результати навчання здобувачів професійно-технічної освіти;  
система формування компетентностей;  
вимоги щодо навчальних результатів.

# Принципи розроблення ДСПТО на основі компетентнісного підходу

- ▶ **системності**, що забезпечує формування змісту професійної освіти з конкретної професії як системи взаємопов'язаних структурних компонентів ДСПТО;
- ▶ **гнучкості**, що дозволяє адаптувати зміст компетентностей відповідно до вимог ринку праці, запитів роботодавців, потреб особистості;
- ▶ **прозорості**, згідно з яким забезпечується чіткий й зрозумілий опис кінцевих результатів навчання, вимог, понять, термінів;
- ▶ **безперервності**, згідно з яким забезпечується наступність в оволодінні новими знаннями, уміннями, компетентностями впродовж професійної діяльності;
- ▶ **індивідуалізації**, що передбачає організацію навчального процесу з урахуванням особистісних (індивідуальних) потреб;
- ▶ **орієнтації на кінцевий результат**, що визначає відповідність кінцевих навчальних результатів запланованим.

# Терміни і поняття

- ▶ **державний стандарт професійно-технічної освіти з конкретної професії** – це документ, у якому визначені державні вимоги до результатів навчання професійно-технічної освіти, рівня професійної кваліфікації випускників професійно-технічних навчальних закладів та освітнього рівня вступників до зазначених навчальних закладів;
- ▶ **професія** – здатність виконувати подібні роботи, які вимагають від особи певної кваліфікації;
- ▶ **професійний стандарт** – затверджені в установленому порядку вимоги до компетентностей працівників, що слугують основою для формування професійних кваліфікацій;
- ▶ **кваліфікація** – офіційний результат оцінювання і визнання уповноваженим органом компетентностей (результатів навчання), яких особа досягла у відповідності до стандарту;
- ▶ **Національна рамка кваліфікацій** – системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів;
- ▶ **кваліфікаційний рівень** – структурна одиниця Національної рамки кваліфікацій, що визначається певною сукупністю компетентностей, типових для кваліфікації даного рівня;
- ▶ **загальнопрофесійні компетентності** – знання, уміння, розуміння, інші компетенції, що є загальними для певної професії незалежно від кваліфікації.
- ▶ **професійні компетентності** – результат набуття робітником компетенцій, які дають йому змогу виконувати трудові функції, швидко адаптуватися до змін у професійній діяльності;
- ▶ **ключові компетентності** – загальні здібності й уміння (психологічні, когнітивні, соціально-особистісні, інформаційні, комунікативні), що дають змогу особі розуміти ситуацію, досягати успіху в особистому і професійному житті, набувати соціальної самостійності та забезпечують ефективну професійну й міжособистісну взаємодію;
- ▶ **результати навчання** – компетентності, які набуває та/або здатна продемонструвати особа після завершення навчання;

# Структура ДСПТО

ДСПТО містить:

титульну сторінку;

сторінку погоджень;

інформацію про робочу групу з розроблення ДСПТО;

загальні положення щодо реалізації ДСПТО, що визначають: складові ДСПТО з урахуванням основних вимог професійних стандартів та ОКХ, типових навчальних планів та програм, результатів навчання, параметри оцінювання результатів навчання, вимоги щодо присвоєння освітньо-кваліфікаційного рівня та видачі відповідного документа про освіту;

типову програму загальнопрофесійного навчального блоку та зміст загальнопрофесійних і ключових компетентностей;

освітньо-кваліфікаційну характеристику випускника для кожної кваліфікації, що включає назву професії, назву кваліфікації, вимоги до вступника, вимоги до результатів навчання;

типові навчальні програми для кожної кваліфікації та зміст професійних компетентностей;

типовий навчальний план для кожної кваліфікації, що включає розподіл навчального навантаження між загально-професійною, професійно-теоретичною та професійно-практичною підготовкою, консультації, кваліфікаційну атестацію;

перелік основних засобів навчання для здобуття кожної кваліфікації.



# Порядок розроблення ДСПТО

- ▶ вивчення пропозицій щодо розроблення ДСПТО з конкретних професій;
- ▶ моніторинг розроблених професійних стандартів;
- ▶ визначення переліку професій для розроблення ДСПТО;
- ▶ формування складу робочих груп та їх затвердження;
- ▶ організація та координування діяльності робочих груп;
- ▶ розроблення проектів ДСПТО;
- ▶ проведення експертної оцінки проектів ДСПТО;
- ▶ громадське обговорення та доопрацювання проектів ДСПТО;
- ▶ погодження та затвердження ДСПТО.

# Макет ДСПТО

- ▶ титульна сторінка;
- ▶ сторінка погоджень;
- ▶ склад робочої групи;
- ▶ загальні положення щодо реалізації ДСПТО;
- ▶ загальнопрофесійний навчальний блок та зміст загальнопрофесійних і ключових компетентностей;
- ▶ освітньо-кваліфікаційна характеристика випускника для кожної кваліфікації;
- ▶ типові навчальні програми для кожної кваліфікації та зміст професійних компетентностей;
- ▶ типовий навчальний план для кожної кваліфікації;
- ▶ перелік основних засобів навчання для здобуття кожної кваліфікації.

# Титульна сторінка

▶ **Міністерство освіти і науки України**

▶ **Міністерство соціальної політики України**

▶ **Затверджено**

Наказ Міністерства освіти і науки України

від „\_\_\_” \_\_\_\_\_ 201\_ р. № \_\_\_\_\_

▶ ***Державний стандарт***

▶ ***професійно-технічної освіти***

▶ **ДСПТО \_\_\_\_\_**

▶ (позначення стандарту)

▶ **Професія:**

▶ **Код:**

▶ **Кваліфікації:**

▶ **Видання офіційне**

▶ *Київ (рік)*

# Аркуш погодження

**ПОГОДЖЕНО**

*Спільний представницький орган  
роботодавців на національному рівні*

\_\_\_\_\_ 201\_р.

**ПОГОДЖЕНО**

*Заступник Міністра соціальної  
політики України*

\_\_\_\_\_ 201\_р.

*Державний стандарт  
професійно-технічної освіти*

ДСПТО \_\_\_\_\_  
(позначення стандарту)

**Професія :**  
**Код:**  
**Кваліфікації:**

Видання офіційне  
*Київ (рік)*

# Склад робочої групи

## ▶ Робоча група:

- ▶ викладачі, майстри виробничого навчання, представники підприємств (організацій) - замовників робітничих кадрів, професійних (галузевих) об'єднань;
- ▶ представники регіональних рад професійно-технічної освіти;
- ▶ працівники регіональних служб зайнятості незайнятого населення;
- ▶ наукові консультанти;
- ▶ рецензенти;
- ▶ літературний редактор;
- ▶ технічний редактор;
- ▶ керівники робочої групи.

# Загальні положення

## ▶ Загальні положення щодо реалізації ДСПТО визначають:

- ▶ складові ДСПТО;
- ▶ основні вимоги до ОКХ, що базуються на вимогах ПС;
- ▶ вимоги до типових навчальних планів та програм;
- ▶ вимоги до результатів навчання;
- ▶ параметри оцінювання результатів навчання;
- ▶ вимоги щодо присвоєння освітньо-кваліфікаційного рівня та видачі відповідного документа про освіту.

# Типова програма загальнопрофесійного блоку

№ з/п	Загальнопрофесійні та ключові компетентності	Зміст загальнопрофесійних та ключових компетентностей
1.	Автономність	<ol style="list-style-type: none"><li>1. Здатність самостійно приймати рішення.</li><li>2. Здатність діяти в нестандартних ситуаціях.</li><li>3. Здатність планувати трудову діяльність.</li><li>4. Уміння організувати робоче місце.</li></ol>
2.		
3.		

# Освітньо-кваліфікаційна характеристика за кваліфікацією \_\_\_\_\_

- ▶ 1. Професія \_\_\_\_\_
- ▶ 2. Кваліфікація \_\_\_\_\_
- ▶ 3. Рівень кваліфікації відповідно до НРК \_\_\_\_\_
- ▶ 4. Вимоги до вступника:
  
- ▶ 5. Професійні компетентності:



# Типовий навчальний план за кваліфікацією \_\_\_\_\_

- ▶ Професія \_\_\_\_\_ (код, назва професії)
- ▶ Кваліфікація \_\_\_\_\_
- ▶ Строк навчання \_\_\_\_\_

№ з/п	Професійні компетентності	Опис професійних компетентностей
1		
2		
3		
4		

# Оцінювання результатів навчання

- ▶ Професія \_\_\_\_\_ (код, назва професії)
- ▶ Кваліфікація \_\_\_\_\_

№ з/п	Компетентність	Зміст компетентності	Знає - не знає Уміє - не вміє
1		1 2 3 4	
2			
3			
4			

# ВІД ЯКІСНОГО ДСПТО – ДО ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ РОБІТНИЧИХ КАДРІВ

